
Parapanchashika or Anuttaraprakasha Panchashika

పరాపంచాశికా అథవా అనుత్తరప్రకాశపంచాశికా

Document Information

Text title : Parapanchashika or Anuttaraprakasha Panchashika

File name : parApanchAshikA.itx

Category : shiva, kAshmIrashaivadarshanam

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Latest update : July 20, 2022

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

July 20, 2022

sanskritdocuments.org

పరాపఞ్చాశికా అథవా అనుత్తరప్రకాశపఞ్చాశికా

॥ ఓం నమోఽనుత్తరప్రకాశశంకరాయ ॥

అకృత్రిమాహమామర్షప్రకాశైకఘనః శివః ।

శక్త్యా విమర్షవపుషా స్వాత్మనోఽనన్యరూపయా ॥ ౧॥

శివాదిక్షితిపర్వవ్రం విశ్వం వపురదఞ్చయన్ ।

పఞ్చకృత్యమహానాట్యరసికః క్రీడతి ప్రభుః ॥ ౨॥

పుథగర్థమర్థవత్తా విశ్వవిశ్వశరీరయోః ।

న విశ్వవిశ్వవపుషోర్భిన్నతా కాపి తాత్త్వికీ ॥ ౩॥

భేదే సత్తాస్ఫురత్తాభ్యాం భిన్నం కిం తు జగద్భవేత్ ।

సత్తాస్ఫురత్తాసమ్బన్ధాత్సత్తా భానం చ తన్న చేత్ ॥ ౪॥

అసతః కిం సతస్తాభ్యాం సమ్బన్ధః సోఽయమిష్యతే ।

స్వరూపలాభసులభః సమ్బన్ధో నహ్యవస్తునః ॥ ౫॥

న లబ్ధరూపసమ్బన్ధే తాభ్యాం కిం చిదపేక్ష్యతే ।

అపేక్షాయామవస్థానం న స్వాదేతస్య కిఞ్చన ॥ ౬॥

స్వభావతః స్ఫురత్తా చ సత్తా చ న వినాశినీ ।

వినాశానభ్యుపగమే జడతాపి నివర్తతే ॥ ౭॥

తతో గత్యన్తరాభావాచ్చిదేవ పరిశిష్యతే ।

సతశ్చిదైక్యం ప్రకృతం కదా చిన్న నివర్తతే ॥ ౮॥

ప్రకాశోఽనన్యతో భావః స్వాతన్త్రోల్లాసకేవలః ।

పరిఛిన్నాత్మికా శక్తిః శమ్భోర్భిస్వాతిశాయినః ॥ ౯॥

యత్ప్రకాశాత్కం సర్వం తమఃకేవలతాం గతమ్ ।

యచ్చ కిఞ్చిజ్జగదేతత్ప్రకాశాదతిరిచ్యతే ॥ ౧౦॥

విమృశ్యసరణీం ప్రాప్తమిత్యేషా తాత్త్వికీ మతిః ।

అపభాసైకతానానాం మతిరేకాత్ర సాక్షిణీ ॥ ౧౧॥

కిం ప్రమాణైర్వరాకైస్తైశ్చిదానుప్రాణితాత్మభిః ।
నహి వైకర్తనం జ్యోతిర్దిపాలోకమపేక్షతే ॥ ౧౨॥

శక్తిపాతపవిత్రేఽస్మిన్ధీతత్త్వే చ పరీక్ష్యతామ్ ।
ఆదర్శవిమలాభోగే న తు సర్వం ప్రకాశతే ॥ ౧౩॥

ఇత్థం చిదాత్మకం సర్వం షట్ప్రింశద్భేదతత్త్వతః ।
ఆదౌ శుద్ధాత్మకం తత్త్వం పజ్ఞాధా తమసః పరమ్ ॥ ౧౪॥

శివః శక్తిశ్చ సాదాఖ్యమీశో విద్యేతి భిద్యతే ।
అఙ్గాదిశాస్త్రవర్ణాత్మానిరమాయి శివేన తు ॥ ౧౫॥

కలావిద్యారాగకాలనియతిర్బంధ ఉచ్యతే ।
మాయాపూర్వో వకారాదిక్షకారాంతాక్షరాత్మకః ॥ ౧౬॥

పుమాఞ్శక్తిర్మనో బుద్ధిరహఙ్కారాదిపఞ్చకమ్ ।
శ్రోత్రాదిపఞ్చకం తాది టాది వాగాదిపఞ్చకమ్ ॥ ౧౭॥

తన్మాత్రపఞ్చకం చాది కాది వ్యోమాదిపఞ్చకమ్ ।
సిస్సుక్షోః ప్రథమస్పంధః శివతత్త్వం విభోః స్మృతమ్ ॥ ౧౮॥

ఇచ్చైవ సాపరిష్టానా శక్తితత్త్వముదఞ్చయన్ ।
స్వేచ్ఛయా సూచితం విశ్వమాచ్ఛాద్యాహస్తయా స్థితమ్ ॥ ౧౯॥

స ఏవ తత్త్వం సాదాఖ్యం సర్వానుగ్రహణోద్యతమ్ ।
స ఏవేశ్వరతత్త్వం స్యాత్పశ్యన్విశ్వమిదస్తయా ॥ ౨౦॥

ఇదంతాహస్తయోరైక్యమితి విద్యా నిగద్యతే ।
స్వాఙ్గకల్పేషు భావేషు మాయాతత్త్వం విభేదధీః ॥ ౨౧॥

మాయాగృహీతసజ్కోచః శివః పుస్తత్త్వముచ్యతే ।
అయమేవ హి సంసారీ జివో భోక్తైవ దృశ్యతే ॥ ౨౨॥

జ్ఞత్వకర్తృత్వపూర్ణత్వనిత్యత్వాన్యస్య శక్తయః ।
తత్సజ్కోచాత్సజ్కుచితః కలాద్యాత్మతయా మతః ॥ ౨౩॥

మాయాత్మకం కలా నామ కిఞ్చిత్కర్తృత్వకారణమ్ ।
విద్యా కిఞ్చిజ్ఞాహేతూ రాగోఽభిప్రకారణమ్ ॥ ౨౪॥

కాలః పరిచ్ఛేదకరో నియతిశ్చేదమేవ మే ।
 కర్తవ్యం నాన్యదిత్యేషా వ్యవస్థా యస్త్రణాకృతిః ॥ ౨౫॥
 ప్రకృతిర్గుణసామ్యం స్యాదహజ్కారాదిజన్మభూః ।
 అహం మమేదమిత్యేతదుబ్ధిహేతురహజ్కృతిః ॥ ౨౬॥
 బుద్ధిరధ్యవసాయస్య కారణం నిశ్చయాత్మనః ।
 సజ్కల్పస్య వికల్పస్య బీజం మన ఉదీర్యతే ॥ ౨౭॥
 వచనాదేశ్చ శబ్దాదేర్వాగాదిశ్రవణాదికమ్ ।
 కారణం శ్రవణాదీనాం గ్రాహ్యం తస్మాత్ప్రపంచకమ్ ॥ ౨౮॥
 ఆకాశాద్యవకాశాదికారణం భూతపంచకమ్ ।
 పరాపరాశక్తిమయే శుద్ధే విద్యాదిపంచకమ్ ॥ ౨౯॥
 తదన్యదపరాశక్తిరిత్యేతత్తత్త్వమీరితమ్ ।
 ఇయం దేవీ పరా శక్తిః శుద్ధాశుద్ధాధ్యగర్భిణీ ॥ ౩౦॥
 పృథివ్యాదీని తత్త్వాని యదా లీనాని కారణే ।
 తదా కారణమాత్రాణి బహిరుద్వమతే విభుః ॥ ౩౧॥
 అనుత్తరేచ్ఛే ఉన్నేష ఆనన్దేశనమూనతా । (ఉన్నేషే)
 క్రియేచ్ఛాజ్ఞానశక్తీనాం సత్తా చోచ్ఛానతా చ షట్ ॥ ౩౨॥
 ఇచ్ఛేశనస్తరూపాః స్ఫుటాస్ఫుటజగన్మయా । (స్ఫుటాస్ఫుటజగన్మయాః)
 చత్వారః పరతో వర్ణాః షణ్ణాత్మానః ప్రచోదితాః ॥ ౩౩॥ (షణ్ణాత్మానః, షట్ + ఆత్మనః)
 అనుత్తరానన్దరూపాః స్ఫుటాస్ఫుటజగన్మయాః ।
 చత్వారః పరతో వర్ణాః షణ్ణాత్మానః ప్రచోదితాః ॥ ౩౪॥ (షణ్ణాత్మానః)
 అనుత్తరానన్దశాక్తిస్త్రికోణాద్వృత్తియోగతః ।
 తథైవోనేషయోగేన క్రియాశక్తేః స్ఫుటం వపుః ॥ ౩౫॥
 ఉక్తం త్రిశక్తిసజ్జట్టాత్త్రిశూలం ద్వైతఘస్మరమ్ ।
 పరస్పరవిరోధే తు కార్యేషు ప్రవిరోహతి ॥ ౩౬॥
 న కథ్యచ్ఛదుపాదేయమాసాం రూపమిదం భవేత్ ।
 బిన్దుర్వేద్యస్య సంస్కారో విమర్శః సర్గ ఇత్యసౌ ॥ ౩౭॥
 కలాషోడశకాకారా శక్తిర్విజయతే పరా ।
 తిథయః ప్రతిపత్పూర్వాః పంచదశేతి మాయయా ॥ ౩౮॥

సూర్యాచన్ద్రమసౌ స్వాస్తశ్చరన్తై స్థితిహేతవే ।
యథా విమర్శవపుషః సర్గస్యాద్యాః కలాః స్మృతాః ॥ ౩౯॥

ద్విధేయం మాతృకా దేవీ బీజయోన్యాత్మనా స్థితా ।
నిత్యప్రవృత్తశ్శ్లోకౌటవపుర్విశ్వస్య జన్మభూః ॥ ౪౦॥

హృదయం బీజమేతస్యాం సారం యత్తత్పరం మహాః ।
వటబీజే యథా వృక్షస్తథాత్ర నిహితం జగత్ ॥ ౪౧॥

విచార్యమాణే నైవేదం కారణాదతిరిచ్యతే ।
మృదాదేః కలశాదీనాం తత్త్వం నాన్యన్నిరూపణే ॥ ౪౨॥

ఇత్యాహుస్తత్త్వవాదిన్యః శ్రుతీనామన్తిమా గిరః ।
ఇదం సర్వం సదేవాసీదగ్రే ఇతి వినిశ్చయాత్ ॥ ౪౩॥

సత్తావాచిని బీజేఽస్మిన్నాభ్రతి మాయా త్విదం జగత్ ।
విలుప్తప్రత్యయాకారమేతత్స పరిశిష్యతే ॥ ౪౪॥

తతో జ్ఞానక్రియాసారవిద్యేశ్వరసదాశివాః ।
శక్తిత్రిశూలే లీయన్తే చతుర్దశకలాత్మని ॥ ౪౫॥

ఊర్ధ్వాధః సృష్టివపుషి సర్వం లీనమతః పరమ్ ।
ఇత్థం పరస్యాం సంవిత్తౌ సర్వం సజ్జుచితం క్రమాత్ ॥ ౪౬॥

అథవా మనసాతీతే యత్ర క్వాపి నిరజ్ఞానే ।
షట్రింశత్తత్త్వలహారీకలహాతీతగోచరే ॥ ౪౭॥

విశ్వాత్మని మహామన్త్రే స్వభావే సా విలీయతే ।
కుతశ్చిన్నుభితే ధామ్ని దీప్తే కేనాపి హేతునా ॥ ౪౮॥

సర్వం హవిరిదం జహ్వాన్న దారిద్ర్యేణ పీడ్యతే ।
పజ్ఞాపజ్ఞాత్మకం విశ్వం పజ్ఞాస్పన్దవిజృమ్భితమ్ ॥ ౪౯॥

సజ్కోచయత్పరామర్శాత్సామాన్యస్పన్దకేవలమ్ ।
అహమి ప్రలయం కుర్వంన్నిదమః ప్రతియోగినః ॥ ౫౦॥

పరాక్రమపరో భుక్తే స్వభావమశివాపహమ్ ॥

ఇతి షడధికత్రింశద్భేదప్రసక్తజగత్తనుః
ప్రసరతి మహాశక్తుశ్లీఖవిచిత్రమహాపటీ ।

జయతి బహుశః స్పన్ధాకారా పరా చిదనుత్తరా

విమృశత జనాః కిం నో భూయః స్వభావవిజృమ్భితమ్ ॥

॥ ఇతి శ్రీమదాద్యనాథవిరచితా అనుత్తరప్రకాశపఞ్చాశికా సమాప్తా ॥

For shlokas 32 and 33, the reference text mentions:

అనుత్తరేత్యాదిత్రిపద్యేష్వర్ధాసఙ్గత్యా పారాశుద్ధిః ప్రతిభాతి ।

The respective lines of shlokas are found to have been cross-referenced in the commentary of “yoginI hRRidayam” (by Pt. Vrajavallabha Dwivedi) and have been added from there.

Two Sharada manuscripts of this composition are having some differences amongst themselves as well as with cross referenced shloka in the above-mentioned commentary of “yoginI hRRidayam” wrt some words in these lines.

Readers can consult subject experts and/or study further to derive their own inference.

Encoded and proodread by Ruma Dewan

——
Parapanchashika or Anuttaraprakasha Panchashika

pdf was typeset on July 20, 2022

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

